

O dobrem letu 2012

Po burnih mesecih protestov in ljudskega nezadovoljstva se je sodeč po odzivih oblasti leto končalo pravzaprav dobro. To je še posebej nazorno pokazala osrednja proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti, četudi se je le nekaj metrov stran odvijal vnovični protest, ki ga je zbrana elita slovenskega naroda želela na vsak način spregledati. Že res, da je bil zgolj novi predsednik Borut Pahor zmožen zbrati toliko poguma, da se je podal proti za ograjo postavljeni množici, toda po drugi strani je treba priznati, da je bil s tem dejanjem tudi edini, ki je tvegala, da ga protestniki preprosto zavrnejo. Kar se je nazadnje tudi zgodilo, saj se je zaradi očitnega neodobravanja moral (bivši predsednik vlade) umakniti in vrniti tja, kamor spada – v dvorano Cankarjevega doma, kjer je le malo zatem na odru kot glavni govornik svoja čustva izlil aktualni premier Janez Janša.

Če ne bi živeli v Sloveniji, bi nas govor lahko navdal z optimizmom in nam spet vrnil »nasmeha na obraze«, kot je pred približno letom dni obljubljal takratni zmagovalec predčasnih volitev Zoran Janković. Kasnejšo zgodbo z Jankovičem poznamo. Leto dni zatem je vlogo zdajšnjega ljubljanskega župana prevzel večni prvi mož Slovenske demokratske stranke, ki se je v govoru izrazil še bolj slikovito, tako da bi nas lahko besede povsem navdihnile: »Slovenija doživlja svojo 'veliko noč', svoje prerojenje, saj bo na posušenem in preperelem starem listju vzniknila nova rast, in z njo bo prišlo tudi navdušenje in veselje.« Jasno: blokade so umaknjene, groženj z referendummi ni več, ustavno sodišče je pokazalo, da je državotvorna institucija, proračun ni več blokiran, reforme lahko gredo dalje, varčevanje takisto, finančni trgi in bonitetne agencije so (še pred zahtevo) dobili pozitiven signal, da v naši državi mislimo resno in delujemo odločno, predvsem pa pravilno in v skladu z diktati nadnacionalnih institucij. Ni dodati kaj drugega kot pa to, da smo rešeni.

Ljudje ali le številke

Seveda živimo v Sloveniji in seveda vemo, da naši politični predstavniki že dolgo časa živijo v nekem imaginarnem, vzporednem svetu. Kot kaže, so tam razmere drugačne. Naša realnost ni takšna, v tem svetu imamo večje in globlje probleme, ta svet se je odločil, da prelomi s politično elito in vzame prihodnost v svoje roke. »Zombiji«, »pripadniki bivšega totalitarnega režima«, »anarhisti«, »komunisti«, »vandali«, »nedržavotvorni posamezniki«, »peščica državljanov«, »huligani«, »vandali« (in še bi lahko naštevali) so sklenili, da je ob pomanjkanju prave opozicije vladi in njenim politikam nujno, da se vzpostavijo nove oblike družbenega protesta in pritiska na oblastniške strukture, saj se je vera v politične predstavnike že davno razblinila. Če oblast

Prispeval Jure Lesjak
Sreda, 06 Februar 2013 10:33

dejansko verjame, kar poskuša povedati (čeprav se zdi, da gre zopet za čisti prikaz vnovičnega blefiranja), češ da so glavne blokade odstranjene in da lahko država končno ponovno začne oziroma nadaljuje svoje reformne politike in s tem pot v tako imenovano drugo republiko, bo njen pohod zagotovo zopet trčil na siloviti kontraudarec ljudskih vstaj. Zgodba slovenskega prebujenja je še daleč od konca. Še več, zdaj se šele pravzaprav začenja nadaljevanje upora in njegove potencialnosti. Ideja protesta ne bo nova, bo pa zagotovo imela nove razsežnosti.

Mnogi pravijo, da je naši državi po vstopu v Evropsko unijo in Nato, s prevzemom evra, članstvom v OECD itd. zmanjkalo velikih zgodb, ki bi lahko (z vsiljeno voljo) poenotile slovenski narod. S protesti smo v Sloveniji nedvomno dobili novo veliko zgodbo, ki pa, seveda, nima takšne vsebine, ki bi bila pogodu privilegiranemu razredu politikov in predstavnikov kapitala. Revolt pač prinaša drugačno vsebino, ki napada ravno tiste domnevne zgodbe o uspehu, prek katerih se je uspešno (v korist manjšine) vzpostavila sprega med državo, politiko in kapitalom. In ravno ta očitna povezava med vodilnimi družbeno-političnimi akterji na slovenskih tleh je pripomogla k temu, da se je pojavila iz družbe izvzeta elita, ki je tako rekoč postavila svojo državo v državi, kjer vladajo drugačni standardi, takšni, ki z voljo ljudstva nimajo kakšnih skupnih imenovalcev oziroma teh v nobenem primeru niso pripravljeni iskati, saj bi s tem lahko bila ogrožena njihova nedotakljiva in nevprašljiva poklicanost k vodilni (in edini pravi) vlogi v našem prostoru.

Tako kot je George Orwell ugotavljal v *Poklonu Kataloniji* (1938), ko je zapisal svoje vtise iz takrat spreminjajoče se Barcelone z besedami »ljudje se poskušajo obnašati kot človeška bitja in ne kot kolesje v kapitalističnem stroju«, tako so tudi protestniki v naši državi začutili in doumeli, da jih skuša realna družbeno-politična situacija reducirati in atomizirati na brezmočne posameznike, ki so le številke in ne ljudje (če naredimo diametralen zasuk Kajuhovih verzov »mi nismo le številke / smo ljudje«). Protesti so med drugim tudi odgovor na izrinjenost in onemogočanje družbene participacije, predstavitev mnenj in idej, sodelovanja. In ravno zaradi tega želijo s trona odstraniti obstoječo garnituro političnih veljakov; zaradi tega, ker je slovenska politična elita vseskozi bila tista, ki si je na vse pretege prizadevala, da bi se v državi odpravila možnost demokratičnega dialoga in vzvodov kritike oblasti. Vmesni sklep je povsem logičen: brez odprave in odstranitve zastarele, egoistične ter brezidejne politične elite je drugačna, boljša realnost v državi nedosegljiva. Zaradi tega je treba najprej izvesti ta korak, na podlagi katerega se bodo kasneje ustvarili novi pogoji in odprli novi prostori, znotraj katerih se bodo lahko demokratično in svobodno oblikovale nadaljnje poteze.

Nemogoče lagodje

V tem trenutku ni ključno vprašanje, ali in kdaj bodo protestniki podali konkretne zahteve po spremembah, pri čemer je nujno poudariti, da te nove ideje že vseskozi obstajajo (samo prisluhniti jim je treba), res pa je, da nikoli niso bile zapakirane v kakršnokoli embalažo, ki bi bila

Prispeval Jure Lesjak
Sreda, 06 Februar 2013 10:33

podobna političnemu programu. Kar ostaja odločilna prednost gibanja (!): oblast si namreč vseskozi želi, da bi se gibanje usmerilo v točno določeno smer, saj bi se na tak način lažje spopadla z njim. Njegova heterogenost, nedefiniranost, odprtost in potencialnost so bistvene karakteristike, ki ogrožajo lagodno pozicijo oblasti, saj s tem bežijo vedno znova nastavljenim pastem, ki hočejo gibanje ujeti, ukrasti in izrabiti v svojo politično korist. Slednje bi jim omogočal ravno homogeni subjekt, ki bi imel točno določene preference, taktike in cilje. In to so, zopet, bistvene »pomanjkljivosti«, ki gibanje držijo in spodbujajo k novim protestom in iskanju novih potencialnosti pritiska in (z)rušitve oblasti, političnega sistema in, če radikaliziramo, države, v kateri živimo.

Na tej točki se skriva glavna nevarnost in, če smo malo cinični, morda ima glavna vladna stranka čisto prav, ko protestnike enači z zombiji – zombiji so namreč strašno nevarni: na slovenskih ulicah in trgih se združujejo na podlagi radostnega upora, kulturno-umetniških performansov, gesel protesta, spontanosti, možnosti participacije, aktivnega državljanstva, neposlušnosti, alternativnih pogledov, uporniških pesmi. Zombiji so vstali in začeli ustvarjati nove oblike političnosti, ki bodo svoj potencial razvijale v prihodnjih, skupnih bojih. Njihov cilj je jasen in revolucionaren: ponovna vrnitev v življenje!

*** Prispevek je bil prvič objavljen v Dnevnikovem Objektivu, 13. januarja 2013.**